

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a člnov senátu JUDr. Anny Markovej, JUDr. Aleny Priellovej, JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: **B. D. S., a. s.**, P.P., B.B., IČO: X., zastúpeného: JUDr. M. R., advokátom V., Š., proti žalovaným: **1/ JUDr. G. M., PhD., K., B.B., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu G. H., a. s.**, M., Z., IČO: X. (súdne konanie proti žalovanému v 1. rade právoplatne ukončené dňa 8. 1. 2009 /č. 1. 215/ a vymazaný ex offo z obchodného registra ku dňu 9. 12. 2009), **2/ S. B.B., a. s.**, P. X., B.B., IČO: X., zastúpenému: JUDr. Ď. s. r. o., N. S., B.B., IČO: X., zastúpená JUDr. D. Ď., konateľkou, advokátkou, a B. L., s. r. o., A., B., IČO: X., zastúpená JUDr. B. J., PhD., konateľom, advokátom, **o zaplatenie 132.775,68 eur (4.000.000,- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2Zm/107/2000, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obo/8/2009-263 zo dňa 16. februára 2010, právoplatného dňa 4. mája 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcu zaväzuje zaplatiť žalovanému v 2. rade trovy dovolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 1 039,11 eur na účet právneho zástupcu JUDr. Ď. s. r. o., N. S., X. B.B., číslo účtu: X. vedený v SLSP, a. s., B.B..

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd prvého stupňa, rozsudkom č. k. 2Zm/107/2000-Sn-215 zo dňa 11. septembra 2008, ponechal zmenkový platobný rozkaz č. k. 2Zm/107/2000-Sn-24 zo dňa 12. decembra 2000 v platnosti dôvodiac, že (pôvodný) žalobca – D. B., a. s., B.B., si návrhom podaným dňa 20. júla 2000 uplatnila proti žalovaným v 1. a 2. rade právo na zaplatenie 4.000.000,- Sk so 6 % úrokom od 18. júla 2000 až do zaplatenia. Pohľadávka bola postúpená na súčasného žalobcu – B. D. S., a. s., B.B.. Vykonaným dokazovaním mal prvostupňový súd za preukázané, že právny predchodca žalovaného v 1. rade uzatvoril s D. B., a. s., B.B., Zmluvu o úvere č. X. na poskytnutie krátkodobého úveru vo výške 10 000 000,- Sk. Predmetný úver bol zabezpečený vlastnou zmenkou na rad na sumu 4 000 000,- Sk, vystavenou dňa 11. februára 1998 a splatnou dňa 18. júla 2000. Za túto zmenku sa zaručil ako avalista právny predchodca žalovaného v 2. rade. Krajský súd v Banskej Bystrici vydal dňa 12. decembra 2000 zmenkový platobný rozkaz, ktorým uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť, aby do 3 dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatili žalobcovi spoločne a nerozdielne 4 000 000,- Sk so 6 % úrokom od 18. júla 2000 do zaplatenia, odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy vo výške 13 333,- Sk a trovy konania vo výške 160 533,- Sk, alebo aby v tej istej lehote podali námietky.

Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný v 2. rade s odôvodnením, že zmenku avaloval v mene š. p. S. A. D. jej štatutárny orgán – riaditeľ Ing. P. M.. Uviedol, že podnik má právo majetok, s ktorým hospodári držať, užívať, nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi, podnik nemôže týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Riaditeľ štátneho podniku podpisom na zmenke porušil zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, preto je tento úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu podal aj žalovaný v 1. rade.

Podľa názoru súdu prvého stupňa však zmenkové ručenie, ktoré na zmenke potvrdil

štatutárny zástupca žalovaného v 2. rade, nie je ručením, na ktoré sa odvoláva § 6 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, ani inou formou zabezpečenia, ktoré má predmetné ustanovenie na mysli. Podpísanie zmenky za avalistu nie je formou zabezpečenia záväzku tretej osoby majetkom štátneho podniku. V zmysle § 32 ods. 2 zákona o zmenkách a šekoch ide o špecifické ustanovenie, z ktorého vyplýva, že prípadné prekročenie rozsahu právomoci štatutárneho zástupcu žalovaného v 2. rade, na ktoré bolo poukázané, nemôže byť na ujmu oprávneného zo zmenky. Prvostupňový súd mal teda za preukázané, že forma avalu je správna, aval podpísal za neho štatutárny zástupca, t. j. oprávnená osoba, a preto považoval tento úkon za platný. Námietky žalovaného v 1. rade vyhodnotil súd za právne irelevantné. Na základe uvedeného ponechal vydaný zmenkový platobný rozkaz v platnosti.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že žalobcovi sa náhrada ďalších trov konania nepriznáva, nakoľko žalobca nepreukázal, že by mu boli ďalšie trovy konania, okrem tých, ktoré mu boli priznané vo vydanom zmenkovom platobnom rozkaze, vznikli a žiadne ani nežiadal priznať.

Na odvolanie žalovaného v 2. rade Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 4Obo/8/2009-263 zo dňa 16. februára 2010, právoplatného dňa 4. mája 2010, zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2Zm/107/2000-Sn-215 zo dňa 11. septembra 2008, tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 12. 12. 2000, č. k. 2Zm/107/2000-Sn-24, vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zrušil a návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu proti žalovanému v 2. rade zamietol. O trovách prvostupňového i odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že k ich náhrade zaviazal neúspešného žalobcu v sume 20.976,98 eur voči úspešnému žalovanému v 2. rade na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. D..

Pre posúdenie dôvodnosti odvolania považoval odvolací súd za určujúce posúdenie správnosti vysloveného právneho názoru prvostupňového súdu, ktorý ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti a na námietky žalovaného v 2. rade týkajúce sa absolútnej neplatnosti úkonu zabezpečenia zmenkovej pohľadávky s odkazom na § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku vyslovil, že zmenkové ručenie podpísané štatutárnym zástupcom žalovaného v 2. rade nie je ručením, na ktoré sa odvoláva § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb., ani inou formou zabezpečenia. Odvolací súd sa nestotožnil v celom rozsahu s názorom súdu prvého stupňa, že ustanovenie § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov) je špecifickým ustanovením, z ktorého

vyplýva, že prípadné prekročenie rozsahu právomoci štatutárneho zástupcu žalovaného v 2. rade, nemôže byť na ujmu oprávneného zo zmenky, a jeho tvrdením, že mal za preukázanú správnosť formy avalu, podpísanie avalu štatutárnym zástupcom, z čoho vyvodil, že tento úkon je v súlade s uvedeným ustanovením.

V tejto súvislosti odvolací súd ozrejmil, že obsah ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. podstatným spôsobom obmedzuje princíp ustanovenia § 32 ods. 1 citovaného zákona, pretože pripúšťa, aby vznikol záväzok zmenečného ručiteľa, i keď nevznikol platne záväzok zmenečného dlžníka a platnosť ručiteľského záväzku podmieňuje len formálnou platnosťou zabezpečovaného zmenečného záväzku. Inak však považuje zmenečné ručenie za záväzok samostatný, takže zmenečný ručiteľ sa nemôže dovolávať neplatnosti zabezpečovaného záväzku, ak jeho neplatnosť bola spôsobená inými vadami, než vadami formy.

Z ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. odvolaciemu súdu vyplynulo, že sa vzťahuje aj na prípad, keď je záväzok, za ktorý sa zmenečný ručiteľ zaručil, neplatný. Zdôraznil, že v preskúmvanej veci však nejde o platnosť či neplatnosť záväzku, ktorý bol zabezpečený zmenečným ručiteľom, ale o úkon ručiteľa vo vzťahu k majetku, ktorým mal ručiť štátny podnik za záväzok tretej osoby. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb., má podnik právo majetok, s ktorým hospodári, držať, užívať ho a naskladať s ním v súlade s právnymi predpismi, podnik nemôže s týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom (odkaz na ustanovenie § 303 a nasl. Obchodného zákonníka je uvedený len príkladmo).

Odvolací súd označil za nesporné, že zmenku ako aval podpísal štatutárny zástupca štátneho podniku, ktorý nesporne mal oprávnenie konať v mene podniku, avšak nevzal na zreteľ, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. obmedzuje spôsobilosť právnickej osoby na právne úkony vo vzťahu k majetku podniku (obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pripúšťa i ustanovenie § 19 Občianskeho zákonníka). Poznamenal, že ak sa vychádza zo skutočnosti, že ak aj podpis avala na zmenke je platný (čo nespochybňuje ani odvolací súd), nemôže však táto okolnosť vyvolať inak predpokladané účinky, a to ručenie majetkom štátneho podniku, pretože v tomto smere ide o úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko odporuje zákonu (§-u 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb.). Takáto neplatnosť však nespôsobuje neplatnosť samotnej zmenky, ani podpisu osoby, ktorá prevzala zmenečné ručenie.

K odvolacej námietke odkazujúcej na ustanovenie § 267 Obchodného zákonníka, odvolací súd poukázal na to, že úkon v rozpore so zákonom je absolútne neplatný a súd ho skúma ex offio. Keďže Obchodný zákonník v III. časti nemá úpravu týkajúcu sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu, použije sa ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, pretože Občiansky zákonník je určujúcim súkromnoprávnym predpisom, voči ktorému vystupuje Obchodný zákonník ako lex specialis. Odvolací súd sa teda nestotožnil s názorom žalobcu, že v danej veci ide, resp. môže ísť, len o relatívnu neplatnosť právneho úkonu.

So zreteľom na uvedené skutkové a právne zistenia, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu podľa § 220 OSP zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz zo dňa 12. 12. 2000, č. k. 2Zm/107/2000-Sn-24, vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zrušil a návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu proti žalovanému v 2. rade zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca. Dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odvodil jednak z ustanovenia § 238 ods. 1 (dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej), ako aj z ustanovenia § 237 písm. f) OSP /dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom/ tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné. Dôvody dovolania vzhliadol v ustanoveniach § 241 ods. 2 písm. a), b), c) OSP. Dovolacím petitom sa domáhal zmeny dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdí, alebo alternatívne sa domáhal zrušenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie. Trovy dovolacieho konania si v dovolaní neuplatnil.

Žalovaný v 2. rade podal vyjadrenie k dovolaniu prostredníctvom oboch svojich právnych zástupcov. Prvý právny zástupca B. L., s. r. o., sa cez svojho konateľa JUDr. B. J., PhD. - advokáta, vyjadril k dovolaniu podaním zo dňa 14. 6. 2010, v ktorom navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalobcu v zmysle § 243b ods. 1 OSP zamietol ako nedôvodné. Žiadal priznať trovy dovolacieho konania bez ich bližšej špecifikácie. Druhý právny zástupca žalovaného v 2. rade - Advokátska kancelária JUDr. Ď. s. r. o. - sa vyjadril k dovolaniu cez svoju konateľku JUDr. D. Ď. - advokátku, podaním zo dňa 19. 7. 2010, v ktorom navrhol, obdobne ako aj prvý právny zástupca žalovaného v 2. rade, zamietnuť

dovolanie žalobcu podľa 243b ods. 1 OSP ako nedôvodné. Taktiež požadoval priznať trovy dovolacieho konania bez ich bližšej špecifikácie.

Argumentácia oboch právnych zástupcov žalovaného v 2. rade k jednotlivým námietkam dovolateľa je takmer identická.

Zo spisu nevyplýva, že súd prvého stupňa zaslal dovolanie na vyjadrenie aj žalovanému v 1. rade. Túto povinnosť však ani nemal, pretože predmetné súdne konanie bolo vo vzťahu k žalovanému v 1. rade právoplatne skončené dňa 08. 01. 2009, tak ako to vyplýva z doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise rozsudku súdu prvého stupňa (č. 1. 215). Odvolacie konanie sa týkalo už len žalobcu a žalovaného v 2. rade, a predmetné dovolacie konanie sa preto tiež týka iba vzájomného vzťahu žalobcu a žalovaného v 2. rade.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 OSP), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 OSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 OSP platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 OSP) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 OSP), alebo rozsudok odvolacieho súdu potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 OSP). Nakoľko v prejednávanej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu možno vyvodiť z ustanovenia § 238 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá OSP, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP (či už to

účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 OSP, ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ OSP, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 OSP vylúčené.

Hoci dovolateľ tvrdil, že rozsudok odvolacieho súdu je postihnutý vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. f) OSP /účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom/, dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania pojatej v zákonom ustanovení § 237 OSP, či už namietanej (§ 237 písm. f) OSP), alebo nenamietanej dovolateľom (§ 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/, g/ OSP). Pre posúdenie existencie procesnej vady v zmysle uvedeného ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k niektorej z týchto vád, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

Dovolateľ nesprávne vyvodil prípustnosť dovolania aj z § 237 písm. f) OSP, a teda nedôvodným je ním použitý dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v nadväznosti na § 237 písm. f) OSP. Zmätočnosť konania odvolacieho súdu odôvodnil tým, že žalobcovi, ako účastníkovi konania, bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. K odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom malo dôjsť, podľa neho, tým, že odvolací súd vôbec nekonal s právnym zástupcom žalobcu zvoleným pre odvolacie konanie. Toto nekonanie videl v neupovedomení právneho zástupcu žalobcu o termíne odvolacieho pojednávania.

Podľa § 115 ods. 1 OSP, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa § 115 ods. 2 OSP, predvolanie sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Podľa § 49 ods. 1 veta prvá OSP, ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Zo záznamu tvoriaceho súčasť súdneho spisu na č. 1. 258, ako aj z doručeníek pripojených na tomto čísle listu, skutočne vyplýva, že odvolací súd predvolal na odvolacie pojednávanie vytýčené na deň 16. 02. 2010 o 9,30 hod. priamo účastníkov konania, t. j. žalobcu a žalovaného v 2. rade, v súlade s citovanými ustanoveniami § 115 ods. 1 a 2 OSP, avšak bez prihliadnutia na ustanovenie § 49 ods. 1 veta prvá OSP.

Neaplikovanie ustanovenia § 49 ods. 1 veta prvá OSP, podľa ktorého mal správne odvolací súd predvolať na odvolacie pojednávanie právnych zástupcov oboch účastníkov konania, a nie priamo účastníkov konania, keďže obaja mali zástupcov s platnými plnomocenstvami pre celé konanie (tzn. i odvolacie konanie: Splnomocnenie žalobcu udelené JUDr. M. R. na jeho zastupovanie v odvolacom konaní zo dňa 23. 03. 2009 sa nachádza na č. 1. 242, Plnomocnenstvo žalovaného v 2. rade udelené spoločnosti B. L., s. r. o., B., v mene ktorej koná JUDr. B. J., PhD. – advokát, na jeho zastupovanie v odvolacom konaní zo dňa 9. 2. 2010 sa nachádza na č. 1. 246 a Plnomocnenstvo žalovaného v 2. rade udelené spoločnosti JUDr. Ď. s. r. o., B.B., v mene ktorej koná JUDr. D. Ď. – advokátka, na jeho zastupovanie v predmetnom konaní, vrátane odvolacieho konania, zo dňa 9. 11. 2009 sa nachádza na č. 1. 249), však nemožno považovať za takú vadu konania, ktorá by bola spôsobilou založiť zmätočnosť odvolacieho konania podľa § 237 písm. f) OSP. Osobitne za situácie, keď, ako sám dovolateľ uvádza, a vyplýva to i z obsahu Zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 16. 2. 2010 (č. 1. 261 – 262), právny zástupca žalobcu sa odvolacieho pojednávania zúčastnil, podal na ňom vyjadrenie k veci, a nevyplýva z jeho obsahu, že by bol namietol nedoručenie mu predvolania, resp. nesprávne doručenie predvolania na toto odvolacie pojednávanie priamo len žalobcovi. Žalovanému v 2. rade bolo tak isto, ako žalobcovi, zaslané predvolanie na odvolacie pojednávanie priamo jemu, nie jeho dvom právnym zástupcom, resp. v zmysle § 48a OSP jednému z nich. Obidvaja právni zástupcovia žalovaného v 2. rade boli, napriek tomu, taktiež prítomní na odvolacom pojednávaní a túto skutočnosť nenamietali.

Čo sa týka námietky dovolateľa o tom, že odvolací súd vôbec nezaregistroval ich vyjadrenie k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 3. 2009, a k tomu pristúpil až na námietku prítomného právneho zástupcu žalobcu, je nutné uviesť, že skutočnosť o vznesení

takejto námietky právneho zástupcu žalobcu nevyplýva zo zápisnice o pojednávaní na odvolacom súde. Nie je možné tvrdiť, že odvolací súd vôbec nezaregistroval vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, pretože odvolací súd sa s týmto podaním žalobcu, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 26. 3. 2009 a je v spise riadne zažurnalizované na č. l. 239 - 241, oboznámil v rámci prípravy na odvolacie pojednávanie.

Dovolateľ, v rámci uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP v nadväznosti na § 237 písm. f) OSP, vytkol odvolaciemu súdu ako ďalšiu vadu konania i to, že až na odvolacom pojednávaní doručil súd právnym zástupcom žalovaného v 2. rade vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, ako aj doplnenie odvolania žalovaného v 2. rade z 10. 02. 2010 právnemu zástupcovi žalobcu.

Postup odvolacieho súdu spočívajúci v doručení vzájomných podaní obom účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom, až na odvolacom pojednávaní, nemožno pokladať za vadu konania, ktorou by bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred odvolacím súdom. Súhlasne s názorom právneho zástupcu žalovaného v 2. rade (JUDr. Ď. s. r. o.) obsiahnutého vo vyjadrení k dovolaniu, konštatuje i dovolací súd, že odvolací súd tým nepochybil, pretože vzájomné vyjadrenia oboch účastníkov konania týkajúce sa odvolacieho konania, im boli na pojednávaní pred odvolacím súdom doručené tzv. „krátkou cestou“, a právní zástupcovia oboch účastníkov konania dostali riadny časový priestor na oboznámenie sa s nimi, príp. vyjadrenia k nim. Žiadny z troch právnych zástupcov účastníkov konania prítomných na odvolacom pojednávaní takýto postup odvolacieho súdu nespochybil.

Na margo dovolateľom vytknutého skoršieho nedoručenia, resp. opomenutia odvolacieho súdu doručiť jednak vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 2. rade zo dňa 24. 03. 2009, ako aj doplnenie odvolania žalovaného v 2. rade z 10. 02. 2010 právnemu zástupcovi žalobcu, je v prvom rade potrebné objasniť, že toto žalobcom nazvané „doplnenie odvolania“ nie je doplnením odvolania v zmysle uvádzania nových skutočností, ktoré by doteraz neboli v konaní uplatnené a ktorými by sa musel odvolací súd zaoberať ako novými dôkazmi, ale len rozšírením právnej argumentácie odvolania žalovaného v 2. rade, ako to správne uviedol sám právny zástupca žalovaného v 2. rade, ktorý toto vyjadrenie zo dňa 10. 02. 2010, doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 11. 02. 2010, podal (B. L. s. r. o., B., konajúci prostredníctvom JUDr. B. J., PhD.), na odvolacom pojednávaní i vo

vyjadrení sa k dovolaniu, a ako to napokon nepochybne vyplýva zo samotného názvu a obsahu jeho podania zo dňa 10. 2. 2010 (č. l. 243 – 245).

Po tomto objasnení, je v druhom rade žiaduce upozorniť na to, že Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach neukladá súdu povinnosť zasielať vyjadrenia protistranám. V ustanoveniach týkajúcich sa odvolacieho konania je v § 209a ods. 1 OSP stanovená povinnosť súdu prvého stupňa doručiť bezodkladne iba odvolanie ostatným účastníkom, resp., ak by si túto povinnosť nespĺnil prvostupňový súd, je v zmysle § 211 ods. 1 vety tretej OSP povinný odstrániť vady pri doručovaní odvolania a výzvy podľa § 209a ods. 1 odvolací súd tak, že sám vykoná doručovanie. Povinnosť doručovať vždy a každú písomnosť (t. j. aj vyjadrenie k odvolaniu) protistrane explicitne nevyplýva ani z ustanovení o doručovaní obsiahnutých v § 45 a nasl. OSP, ktoré pojednávajú len všeobecne o doručovaní písomností bez uvedenia ich taxatívneho výpočtu. Dovolací súd však, napriek tomu, už v rámci svojej predošlej rozhodovacej činnosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu dovolacieho, sp. zn. 1ObdoV/1/2010 zo dňa 25. 08. 2011) zaujal názor, že v prípade, ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu bez pojednávania, bolo by žiaduce doručovať odvolateľovi vyjadrenia ostatných účastníkov konania k ním podanému odvolaniu, aby mu nebola odňatá možnosť zaujať k týmto vyjadreniam stanovisko. Tento, v minulosti už prezentovaný, názor dovolacieho súdu, však nemožno uplatniť na daný prípad, pretože v konkrétnej súdnej veci odvolací súd nerozhodoval o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu bez pojednávania, ale naopak, pojednávanie nariadil a konanie pred odvolacím súdom sa uskutočnilo dňa 16. 02. 2010 za prítomnosti všetkých účastníkov konania, resp. ich právnych zástupcov.

Z uvedeného je evidentné, že predmetné odvolacie konanie nevykazuje pochybenia, ktoré by zakladali dôvodnosť vady konania v zmysle § 237 písm. f) OSP.

Žalobca v dovolaní poukazuje aj na existenciu ďalších dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP, t. j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) OSP), a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) OSP).

Dovolací súd však po dôkladnom preskúmaní nevzhladol existenciu oboch dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP sa dovolateľ v texte dovolania vôbec nevyjadril, preto nie je dovolaciemu súdu zrejmé, aké pochybenie odvolacieho súdu mienil subsumovať pod tento dovolací dôvod.

Za vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP možno považovať skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplne alebo nesprávne zisteného skutkového stavu. O vadu konania pri zisťovaní skutkového stavu sa jedná najmä vtedy, ak pri dokazovaní súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP je daný aj v prípade, ak odvolací súd vychádzal pri hodnotení skutkového stavu z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 OSP a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa, prípadne aby dokazovanie doplnil.

Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je bez pochybení, ktoré by bolo možné pojať do ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) OSP. Odvolací súd vychádzal pri formulovaní záverov svojho rozhodnutia zo správne zisteného skutkového stavu a vydal rozhodnutie spočívajúce na správnom právnom posúdení veci. Dovolací súd konštatuje dostatočné vysporiadanie sa odvolacieho súdu s vykonanými dôkazmi, čoho následkom bolo náležité právne posúdenie veci.

Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP dovolací súd taktiež nevzhladol pokladajúc rozsudok odvolacieho súdu za zákonný a správny, s vyčerpávajúcim a presvedčivým odôvodnením názoru odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcom rozsudku.

Pod nesprávnym právnom posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

V danom prípade došlo zo strany odvolacieho súdu, vzhľadom na ním dostatočne zistený skutkový stav, k správnej aplikácii príslušných zákonných ustanovení na tento prípad, ako aj k ich adekvátnemu výkladu.

Odvolací súd správne vychádzal zo zistenia, že zmenku ako aval podpísal štatutárny

zástupca štátneho podniku, ktorý disponoval oprávnením konať v mene podniku, avšak nezohľadnil, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov obmedzuje spôsobilosť právnickej osoby na právne úkony vo vzťahu k majetku podniku, pričom správne podotkol, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony pripúšťa i ustanovenie § 19 Občianskeho zákonníka. Náležitým je i jeho úsudok, že ak sa vychádza zo skutočnosti, že ak aj podpis avala na zmenke je platný (čo odvolací súd nespochybnil), nemôže však táto okolnosť vyvolať inak predpokladané účinky, a to ručenie majetkom štátneho podniku, pretože v tomto smere ide o úkon absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko odporuje zákonu, konkrétne ustanoveniu § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb..

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, podnik má právo majetok, s ktorým hospodári, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi; podnik nemôže s týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom.

Správne odvolací súd vyložil aj podstatu ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. (zákona zmenkového a šekového) v znení neskorších predpisov, keď konštatoval, že toto ustanovenie rozhodujúcim spôsobom obmedzuje princíp ustanovenia § 32 ods. 1 citovaného zákona, pretože pripúšťa, aby vznikol záväzok zmenečného ručiteľa, i keď nevznikol platne záväzok zmenečného dlžníka a platnosť ručiteľského záväzku podmieňuje len formálnou platnosťou zabezpečovaného zmenečného záväzku. Inak však posudzuje zmenečné ručenie za samostatný záväzok, takže zmenečný ručiteľ sa nemôže dovolávať neplatnosti zabezpečovaného záväzku, ak jeho neplatnosť bola spôsobená inými vadami, než vadami formy. Logicky preto odvolaciemu súdu z ustanovenia § 32 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. vyplynulo, že sa vzťahuje aj na prípad, keď je záväzok, za ktorý sa zmenečný ručiteľ zaručil, neplatný. V tejto súvislosti vyslovil správny záver, že v preskúmvanej veci nejde o platnosť či neplatnosť záväzku, ktorý bol zabezpečený zmenečným ručiteľom, ale o úkon ručiteľa vo vzťahu k majetku, ktorým mal ručiť štátny podnik za záväzok tretej osoby.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že žalovaný v 2. rade vyjadrením zo dňa 10. 02. 2010 uplatnil nový odvolací dôvod argumentujúc, že v súvislosti na namietanú neplatnosť úkonu v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku poukázal aj na § 19 ods. 1 Občianskeho zákonníka pojednávajúceho o obmedzení spôsobilosti právnickej osoby na

právne úkony. Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom dovolateľa o uplatnení nového odvolacieho dôvodu žalovaným v 2. rade. Zo spisového materiálu vyplýva, že žalovaný v 2. rade počas celého konania, jednak v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu zo dňa 15. 12. 2000, ako aj v odvolaní zo dňa 22. 12. 2008, namietal, že ho zmenkovoprávny úkon nezaväzuje z dôvodu, že osoba, ktorá ho v mene žalovaného v 2. rade uskutočnila, nemohla v mene právnickej osoby takýto úkon urobiť. Argumentoval absolútnou neplatnosťou takéhoto právneho úkonu v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. tvrdiac, že riaditeľ štátneho podniku, ako štatutár, nemohol konať v mene štátneho podniku. Skutočnosť, na ktorú poukázal žalovaný v 2. rade vo svojom podaní zo dňa 10. 2. 2010 je iba spresnením jeho predošlých argumentácií, tak ako na to poukazuje i samotný žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení sa k dovolaniu.

Základom obrany žalovaného v 2. rade v predmetnom súdnom konaní je namietanie absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Jedná sa o neplatnosť absolútnu, pretože ho Občiansky zákonník vo svojom ustanovení § 40a neuvádza ako jeden z tam taxatívne vymenovaných ustanovení, ktoré spôsobujú relatívnu neplatnosť právneho úkonu. V zmysle citovaného ustanovenia § 6 ods. 2 v nadväznosti na ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov pojednávajúceho o zodpovednosti riaditeľa štátneho podniku ako jeho štatutárneho orgánu, je obmedzená spôsobilosť štátneho podniku, resp. jej štatutárneho orgánu, na právne úkony, ktoré by v dôsledku realizácie svojej zabezpečovacej povahy postihli majetok štátneho podniku. Vyplýva z toho, že jedným z dôvodov absolútnej neplatnosti právneho úkonu je aj skutočnosť, ak právny úkon urobí osoba, ktorá naň nemá spôsobilosť. V súdnom prípade tomu tak bolo, pretože zákon o štátnom podniku obmedzil spôsobilosť na dotknutý právny úkon právnickej osobe – štátnemu podniku. Pokiaľ takýto právny úkon žalovaný v 2. rade vykonal, tento ho nezaväzuje, resp. je absolútne neplatný. Ide o synonymicky identickú právnu skutočnosť, ktorá vyplýva z jedného a toho istého tvrdenia, a to namietania absolútnej neplatnosti. Absolútna neplatnosť môže byť založená z viacerých právnych dôvodov. Jedným z dôvodov je, že úkon vykoná osoba, ktorá ho zo zákona vykonať nemôže. Túto okolnosť namietal žalovaný v 2. rade v priebehu celého konania. O iný, resp. ďalší, odvolací dôvod by išlo v prípade, ak by žalovaný v 2. rade namietal iné skutkové okolnosti, ktoré však nenamietal. Z uvedeného dôvodu nie je možné hodnotiť rozhodnutie odvolacieho súdu za prekvapivé, tak ako to uvádza dovolateľ. Dovolací súd neporušil princíp dvojinstančnosti

konania, keďže nevykonával žiadne nové dôkazy a nevyhodnocoval žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli predmetom prvostupňového konania.

K dovolacej námietke žalobcu o relatívnej neplatnosti v zmenkovoprávných vzťahoch v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka, je žiaduce uviesť, že žalobcova argumentácia o tom, že na zmenkovoprávne vzťahy sa má vzťahovať podporne Obchodný zákonník, je nesprávnou. Zmenkový vzťah má osobitný charakter, ktorého právny základ spočíva v skriptúrnom akte – zmenke, a nie v zmluve. Pravdou je, že aj do zmenkových vzťahov vstupujú podnikatelia, ako aj nepodnikatelia, avšak zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter má právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu. Znamená to, že zo samotnej zmenky nie je možné určiť, či záväzkový vzťah súvisí, resp. nesúvisí, s podnikateľskou činnosťou, čo je ďalšie kritérium pre určenie relatívneho obchodného vzťahu v zmysle § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka. V zmenkovoprávnom vzťahu majúcom pôvod v abstraktnom cennom papieri teda uvedené kritérium logicky nie je možné zistiť. Z tohto dôvodu sa odborná literatúra i judikatúra priklonili k záveru, že na samotné zmenkové vzťahy je možné aplikovať podporne len Občiansky zákonník, v nie Obchodný zákonník. Vzhľadom na neaplikovateľnosť Obchodného zákonníka na právne vzťahy vyplývajúce zo samotnej zmenky, nie je potom možné hovoriť ani o relatívnej neplatnosti v zmenkovoprávných vzťahoch v zmysle § 267 ods. 1 Obchodného zákonníka.

V súvislosti so žalobcovým tvrdením obsiahnutým v dovolaní o pochybení odvolacieho súdu tým, že výkladom § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov nezobral na zreteľ dobromyseľnosť a ochranu žalobcu ako druhého účastníka konania, je nutné zdôrazniť, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov zakazuje štátnemu podniku vykonávať určité úkony, pričom tento zákaz vyplýva priamo ex lege. Nie je preto možné argumentovať tým, že žalobca, ako druhý účastník právneho vzťahu, bol dobromyseľný, ak vstúpil do zmenkovoprávneho vzťahu s osobou, ktorá sa nemohla v tomto prípade zaväzovať. Vychádzajúc z platnosti právneho princípu, že neznalosť zákona neospravedlňuje, mal žalobca pri uskutočňovaní právnych úkonov s odbornou starostlivosťou zistiť, či osoba, ktorá v danej veci koná, má, resp. nemá, nejaké zákonné obmedzenia vyplývajúce zo zákona, hlavne v prípade, že sa jednalo o špecifický subjekt – štátny podnik regulovaný osobitným zákonom. V prípade zákonného zákazu ide o absolútnu neplatnosť, pri ktorej nie je možné

brať do úvahy dobromyseľnosť a ochranu druhého účastníka, ani skutočnosť, v koho prospech bol úkon realizovaný.

Z uvedeného je evidentné, že v danom prípade nie je daná existencia žiadneho z dovolateľom uvádzaných dovolacích dôvodov, t. j. § 241 ods. 2 písm. a), b) ani c) OSP. Z úradnej povinnosti nebola zistená ani žiadna, či už z namietaných, alebo aj nenamietaných, väd konania v zmysle § 237 OSP.

Konštatujúc nedôvodnosť dovolania žalobcu, argumentujúc pritom správnosťou a zákonnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol.

V dovolacom konaní vzniklo úspešnému žalovanému v 2. rade právo na náhradu trov dovolacieho konania ktoré mu dovolací súd priznal podľa § 243b ods. 5 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP v sume 1.039,11 eur a na ich úhradu zaviazal neúspešného žalobcu.

Žalovaný v 2. rade si trovy dovolacieho konania uplatnil v celkovej sume 1 252,19 eur v podaní zo dňa 25. 05. 2012 v súlade s § 151 ods. 1 OSP, avšak v prípade uplatneného režijného paušálu a DPH za vyjadrenie k dovolaniu zo dňa 06. 06. 2010 a v prípade odmeny za zastúpenie na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dňa 24. 05. 2012 v nesprávnej výške a v nesúlade s ustanoveniami § 10 ods. 1, § 14 ods. 5, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnej v čase podania vyjadrenia k dovolaniu zo dňa 06. 06. 2010 a v čase zastúpenia na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dňa 24. 05. 2012, keď si vyúčtoval pri prvom úkone právnej služby režijný paušál platný na rok 2012 v sume 7,63 eur, hoci režijný paušál na rok 2010 činil 7,21 eur, a nárok na DPH si uplatnil vo výške 20 % z odmeny a náhrady v sume 138,62 eur, hoci mal nárok na DPH vo výške 19 % z odmeny a náhrady, a v prípade druhého úkonu právnej služby si vyúčtoval odmenu vo výške $\frac{1}{2}$ základnej sadzby tarifnej odmeny, hoci mu prináleží len $\frac{1}{4}$ -ina odmeny v súlade s § 14 ods. 5 citovanej vyhlášky.

Dovolací súd mu preto priznal trovy dovolacieho konania v celkovej sume 1 039,11 eur pozostávajúce z dvoch úkonov právnych služieb: 1/ písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - vyjadrenie k dovolaniu zo dňa 06. 06. 2010 v sume 824,31 eur

(odmena 685,49 eur podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky + režijný paušál 7,21 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky + 19 % DPH 131,61 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky) a 2/ zastúpenie na pojednávaní, pri ktorom došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia dňa 24. 05. 2012 v sume 214,80 eur (odmena 171,37 eur podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 5 vyhlášky, t. j. 1/4-ina zo 685,49 eur + režijný paušál 7,63 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky + 20 % DPH 35,80 eur podľa § 18 ods. 3 vyhlášky).

K uvedeným záverom dospel dovolací päťčlenný senát jednohlasne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 24. mája 2012

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.